

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

**ФАКУЛЬТЕТ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ТЕЛЕБАЧЕННЯ**

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Гарант освітньої програми
Світлана РИБАЛКО

31.08. 2021 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Проректор з навчальної роботи
Ірина СТАШЕВСЬКА

31.08. 2021 р.

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

«АНАЛІЗ ТА ІНТЕРПРЕТАЦІЯ АУДІОВІЗУАЛЬНОГО ТВОРУ»

Освітньо-професійна програма – Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Спеціальність – 021 Аудіовізуальне мистецтво та виробництво

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Рівень вищої освіти – другий (магістерський)

Силабус склали:

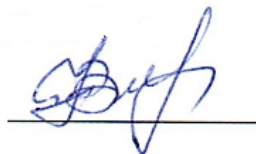
доктор мистецтвознавства, професор Світлана РИБАЛКО

доктор мистецтвознавства, доцент Володимир МИСЛАВСЬКИЙ

кандидат філософських наук, старший викладач Дмитро КОНОВАЛОВ

Силабус затверджено на засіданні кафедри телебачення
Протокол № 1 від «17» серпня 2021 р.

Завідувач кафедри телебачення,
кандидат мистецтвознавства, доцент

Наталія МАРХАЙЧУК

Силабус погоджено на засіданні ради факультету аудіовізуального мистецтва,

Протокол № 2 від «31» серпня 2021 р.

Голова ради факультету АВМ,
доктор мистецтвознавства, доцент

Наталія РЯБУХА

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ДИСЦИПЛІНУ

1	Назва дисципліни	Аналіз та інтерпретація аудіовізуального твору
2	Викладач 1	Дмитро Коновалов (лекції, практичні, індивідуальні)
3	Контактні дані викладача 1	doctransformazija@gmail.com 0667984247
4	Викладач 2	Володимир Миславський
5	Контактні дані викладача 2	cinema2@i.ua 0675781300
6	Викладач 3	Світлана Рибалко
7	Контактні дані викладача 3	rybalko.svetlana62@gmail.com 0509575215
8	Статус дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
9	Рік підготовки	1
10	Семестр	2
11	Лекції (год.)	20
12	Семінарські заняття (год.)	10
13	Практичні заняття (год.)	
14	Самостійна робота (год.)	60
15	Індивідуальна робота (год.)	
16	Кількість кредитів	3
17	Загальна кількість годин	90
18	Види / форми поточного контролю	поточне опитування, робота на семінарських заняттях, виконання завдань СРС
19	Вид підсумкового контролю	іспит

2. АНОТАЦІЯ ДИСЦИПЛІНИ

2.1. Місце дисципліни в програмі навчання

Студентам галузі знань 02 «Культура і мистецтво» Спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» на другому (магістерському) рівні вищої освіти ця освітня компонента надає світоглядну та теоретичну підготовку з методології аналізу аудіовізуального мистецтва. Вона посідає важливе місце у підготовці магістрів, оскільки спрямована на вдосконалення знань про історію та теорію аудіовізуального мистецтва та формування навичок аналізу та інтерпретації аудіовізуальних творів.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни на *денній* формі навчання становить 90 год., із них 20 – лекції, 10 – семінарські заняття, 60 – самостійна робота студентів. На *заочній* формі навчання кількість годин, відведених навчальним планом, становить 90 год., із яких 5 – лекції, 3 – семінарські заняття, 82 – самостійна робота студентів.

2.2. Пререквізити та постреквізити дисципліни

Курс спрямований на поглиблення студентами вузькоспеціалізованих знань з теорії та історії аудіовізуального мистецтва, а також удосконалення навичок аналізу та інтерпретації аудіовізуальних творів, що має підвищити рівень компетентності майбутнього фахівця.

Теоретичний матеріал дисципліни ґрунтується на знаннях, уміннях та навичках, набутих студентами під час вивчення таких нормативних та вибіркових дисциплін першого освітнього рівня, як «Історія кіно і телебачення», «Історія образотворчого мистецтва», «Актуальні проблеми сучасного аудіовізуального мистецтва», «Мистецтво ХХ – ХХІ століть», а також освітніх компонент другого рівня вищої освіти «Аудіовізуальне мистецтво в контексті сучасної культури», «Цифрове ТБ і медіакомунікації» та ін.

Своєю чергою, здобута студентами у ході вивчення навчальної дисципліни система знань, умінь і навичок стане теоретичним підґрунтям для написання магістерської дисертації, подальшого вивчення теорії і практики аудіовізуального мистецтва на III (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, а також під час власного виробництва аудіовізуальних творів.

2.3. Мета навчальної дисципліни – вдосконалення знань з теорії та історії аудіовізуального мистецтва, розвиток навичок аналізу та інтерпретації творів аудіовізуального мистецтва.

2.4. Завдання вивчення дисципліни:

- сформуванню понятійно-категоріального апарату з кінематографічного дискурсу;
- осмислити основні методи, підходи до аналізу та інтерпретації творів аудіовізуального мистецтва, ознайомитися з основними теоретичними працями;
- сформуванню системних уявлень щодо естетико-психологічних та комунікативних аспектів (ланцюжок: автор-твір-глядач) аудіовізуального мистецтва, трансформацій колективного досвіду.

- розвинути образне і логічне мислення, художньо-творчі здібності.

У результаті вивчення курсу студент має:

знати:

- головні поняття та категорії теоретичних концепцій аудіовізуального мистецтва;
- основні теоретичні праці та підходи до аналізу та інтерпретації творів аудіовізуального мистецтва;
- концептуальні моделі в практиці кіновидовища;

уміти:

- орієнтуватися у фаховій літературі, знаходити необхідні для здійснення аналізу твору джерела;
- визначати особливості образно-змістовної структури аудіовізуального твору, обирати та застосовувати відповідні методи його аналізу;
- аналізувати систему кодів зовнішнього і внутрішнього спрямування на основі відомих

фільмів;

– встановлювати паралелі між особливостями кіномови твору та іншими візуальними практиками;

мати навички:

- критичного аналізу фахової літератури та оцінки художнього явища;
- комплексного системного аналізу творів аудіовізуального мистецтва;
- дослідження художньо-виражальних принципів становлення тексту твору, визначати інтертекстуальні зв'язки;
- письмового викладення результатів аналізу твору аудіовізуального мистецтва.

Міждисциплінарні зв'язки: навчальна дисципліна базується на знанні студентами загальногуманітарних дисциплін, фундаментальних дисциплін та професійно орієнтованих дисциплін у робочих навчальних планах спеціальності 021 «Аудіовізуальне мистецтво і виробництво».

2.5. Найменування та опис компетентностей, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні задачі в сфері виробництва аудіовізуальних творів або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 8. Здатність інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання, що включають сучасні творчі та наукові здобутки у сфері професійної діяльності та є основою для критичного осмислення актуальних проблем у галузі.
- ЗК 10. Здатність розв'язувати складні задачі на основі фундаментальних та прикладних творчо-наукових засад дослідницької діяльності.
- ЗК 12. Здатність до орієнтування в особливостях художньо-виробничих тенденцій вітчизняного та міжнародного аудіовізуального процесу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

- ФК 1. Здатність застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК 2. Здатність до використання принципів, методів та організаційних процедур дослідницької та/ або інноваційної творчо-виробничої діяльності в аудіовізуальній сфері у професійній діяльності.
- ФК 5. Здатність до експертної та консультативної діяльності в сфері аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ФК 10. Здатність критично оцінювати художню якість аудіовізуального продукту та обґрунтовувати експертні висновки.
- ФК 15. Вміння здійснювати аналіз екранної продукції щодо її художніх та медійних особливостей, технологічних знахідок та труднощів на всіх стадіях виробництва, визначати жанрово-стильову та архітектонічну специфіку аудіовізуального твору.

Вивчення дисципліни має забезпечити досягнення наступних **програмних результатів навчання** (відповідно до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 021 «Аудіовізуальне мистецтво та виробництво» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України):

- ПРН 2. Уміти застосовувати міждисциплінарні підходи при критичному осмисленні та вирішенні проблем теорії та практики аудіовізуального мистецтва та виробництва.
- ПРН 3. Володіти методами та організаційними, дослідницькими й інноваційними процедурами у професійній діяльності.
- ПРН 12. Популяризувати аудіовізуальні проекти в сучасних медіа.
- ПРН 13. Ґрунтовно осмислювати суспільно-політичні, культурні та мистецькі процеси на державному та світовому рівні в історичному контексті та їх актуальному стані.

3. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

3.1. Політика оцінювання. Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться протягом семестру. Кожна оцінка виставляється відповідно до визначених у силабусі критеріїв, а також мотивується в індивідуальному порядку на вимогу студента.

У випадку невиконання студентом усіх передбачених робочою програмою форм поточного контролю він не допускається до заліку. Студент може ліквідувати академічну заборгованість на атестаційному / заліковому тижні (за взаємоузгодженим розкладом).

Інформальне оцінювання: за рішенням кафедри студентам, які брали участь в позанавчальній науковій діяльності або виконували узгоджені з лектором індивідуальні форми роботи, присуджуються додаткові бали, кількість яких залежить від об'єму виконаної роботи та значимості досягнутих результатів, але не більше 40 балів загалом.

3.2. Політика академічної поведінки та доброчесності.

Під час роботи в аудиторії необхідно бути взаємно толерантним, поважати думку іншого. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академічних групах з викладачем. У разі загострення конфлікту він має обговорюватись у порядку, визначеному відповідним положенням ХДАК.

Норми академічної етики: дисциплінованість, відповідальність, дотримання субординації, академічна доброчесність.

Плагіат та інші форми академічної недоброчесності є неприпустимими. У разі виявлення будь-якої форми плагіату завдання / робота не зараховується.

Використання під час аудиторної роботи гаджетів припустимо виключно з навчальною метою. Звук виклику мобільного телефону має бути відключеним.

4. ПРОГРАМА ТА СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, відповідно до затвердженої робочої програми

№	Назви розділів і тем	ГОДИНИ								
		усього	денна форма				заочна форма			
			л	інд	сем	срс	л	інд	сем	срс
1	Вступ: понятійний та категоріальний апарат курсу	16	4		2	10	1		0,5	14,5
2	Методи аналізу твору аудіовізуального мистецтва	16	4		2	10	1		0,5	14,5
3	Інтерпретація візуальної структури і семіології фільму	16	4		2	10	1		1	14
4	Інтерпретації кінотвору в сучасному теоретичному дискурсі	21	4		2	15	1		0,5	19,5
5	Відеоарт у мистецтвознавчих дослідженнях	21	4		2	15	1		0,5	19,5
РАЗОМ за семестр		90	20		10	60	5		3	82

Зміст лекцій визначається затвердженою у чинний спосіб робочою програмою.

5. ТЕМАТИКА СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ теми	№ НАЗВА ТЕМИ	годин
1	Кіномова фільму Федеріко Фелліні «Дольче Віта»	2
2	Образ-рух, образ-перцепція, образ-дія та образ-час (на прикладі фільмів Акіри Куросави «7 Самураїв», Стенлі Кубрика «Сяйво»)	2
3	Третій сенс у фільмах Сергія Ейзенштейна.	2
4	Обраний кінотвір у дзеркалі сучасних досліджень	2
5	Відеоарт у сучасній художній практиці: концепції, засоби виразності	2
<i>Разом за семестр годин</i>		10

Семинар є ефективною формою організації навчання у вищій школі, оскільки органічно поєднується з лекціями, вирішує навчальну, розвивальну, діагностично-корекційну та контролюючу функції, дозволяє вирішувати дидактичні цілі. Сучасний семінар – різновид практичного заняття, який передбачає самостійне опрацювання студентами окремих тем і проблем відповідно змісту навчальної дисципліни та обговорення результатів цього вивчення, представлених у вигляді тез, повідомлень, доповідей, рефератів тощо.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Самостійна робота студента є основним способом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять, і є невід'ємною складовою процесу вивчення конкретної дисципліни. Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом у процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних занять.

Підготовка до аудиторних та семінарських занять, до проміжного й підсумкового контролю знань відбувається згідно робочої / навчальної програми. Під час підготовки передбачається ознайомлення та конспектування навчальної літератури, перегляд навчальних та художніх відеофільмів, робота з ілюстративним матеріалом.

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

7.1. Методи навчання: пояснювально-ілюстративний (лекція-аналіз), дискусійний (лекція-дискусія), проблемно-орієнтований (обговорення, дискусія), дослідницький (підготовка доповідей, творчих есе).

7.2. Форми контролю. Перевірка та поточне оцінювання знань студентів денної форми навчання проводиться за 100-бальною шкалою. Загальний бал складається з суми балів з усіх видів навчальної роботи відповідно до структури кредитів / балів, отриманих протягом семестру.

Студент вважається таким, що успішно засвоїв курс, якщо він:

1. вільно володіє необхідною термінологією;
2. виконав усі заплановані викладачем завдання самостійної роботи;
3. під час теоретичного опитування правильно відповідає на поставлені запитання;
4. здійснює аналіз / інтерпретацію твору / явища

Форми поточного оцінювання: творчі есе, відповіді на семінарських заняттях.

Підсумковий контроль (іспит) виконується з метою оцінювання рівня знань, вмінь і навичок, отриманих студентом протягом семестру. Система підсумкового контролю передбачає оцінювання рівня знань всіх тем дисципліни.

8. КРИТЕРІЇ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Рейтинговий бал є «комплексним показником успішності студента, який визначається сумою фактично набраних рейтингових балів за усіма передбаченими заліковими модулями семестру і дає кількісну характеристику стану поточних навчальних досягнень студента з цієї дисципліни».

Оцінювання поточного контролю відбувається за наступними критеріями:

- якість виконання завдань самостійної роботи студентів;
- ступінь засвоєння фактичного та ілюстративного матеріалу;
- розуміння, рівень засвоєння питань (проблем), що вивчаються;
- якість підготовки презентацій з використанням сучасних професійних програмних засобів, тощо.

Кількість балів за виконання навчальних завдань нараховується з урахуванням наступних критеріїв:

- повнота розкриття проблемного питання;
- самостійність виконання завдань,
- своєчасність;
- креативність.

Шкала оцінювання та критерії оцінювання

Сума балів за всі види	ECTS	Оцінка за національною шкалою та її критерії	
90 – 100	A	відмінно	правильно відповідає на поставлені запитання; вільно володіє термінологією та основними теоретичними поняттями курсу; вільно оперує методами аналізу твору аудіовізуального мистецтва; виявляє обізнаність у суміжних візуальних практиках, встановлює відповідні зв'язки; грамотно і розгорнуто викладає результати аналітичних вправ у письмовій формі; бере активну участь у практичних заняттях; виконані завдання СРС
82-89	B	добре	правильно відповідає на поставлені запитання, вільно володіє термінологією та основними теоретичними поняттями курсу; вірно обирає та застосовує доцільні методи аналізу, але письмовий виклад результатів не відзначається розгорнутістю; бере активну участь у практичних заняттях; виконані завдання СРС
74-81	C		не завжди правильно відповідає на поставлені запитання, володіє термінологією та основними теоретичними поняттями з курсу; вміє користуватися різними методами аналізу, але висновки і спостереження не відзначаються самостійністю, тяжіє до репродукування фахової літератури; письмовий виклад відзначається спрощеною лексикою; бере активну участь у практичних заняттях; виконані всі завдання СРС
64-73	D	задовільно	відповідає на всі поставлені запитання, але недостатньо вільно володіє термінологією та основними теоретичними поняттями курсу; застосовує окремі методи та прийоми аналізу твору, має помітні труднощі з формулювання спостережень та узагальнень; письмовий виклад відзначається надто спрощеною лексикою; припускається пропусків занять, не всі завдання СРС виконані
60-63	E		у цілому відповідає на поставлені запитання, але не в повному обсязі володіє термінологією та основними теоретичними поняттями курсу; обмежено використовує методи аналізу твору, викладення результатів відзначається поверховістю, спрощеною лексикою; припускається пропусків занять; завдання СРС виконані формально.
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання	На значну частину запитань не відповідає; виявляє слабкий рівень володіння термінологією (не розуміє значення 50 відсотків термінів і понять); більше половини методів аналізу не вміє застосовувати, у письмовому викладенні спостережень та результатів аналізу помітні труднощі; брав участь лише у деяких практичних заняттях; виконані не всі завдання СРС: виявляє слабку мотивацію до навчання

0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не відповідає на переважну більшість поставлених запитань, не володіє термінологією та основними теоретичними поняттями з предмету; не вмє застосовувати методи аналізу кінотвору: має суттєві труднощі з викладенням спостережень щодо образно-змістовної структури твору навіть на репродукційному рівні; не брав участь у переважній більшості практичних занять; не виконані завдання СРС: виявляє повну відсутність мотивації до навчання.
------	---	---	---

Схема нарахування балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточна успішність					Самостійна робота (необов'язкові завдання)	Підсумковий контроль (іспит)	Усього
T 1	T 2	T 3	T 4	T 5			
10 балів	10 балів	15 балів	15 балів	10	До 10	До 40	100 +10

9. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування
1.	Силабус та Навчально-методичні рекомендації до курсу.
2.	Опорні конспекти лекцій; складові НМК
3.	Медіапроектор, комп'ютер / ноутбук для транслявання презентацій, навчальних відеофільмів
4.	Ілюстративні матеріали, електронні презентації
5.	Засоби підсумкового контролю (комплект питань для іспиту)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Арто А. Кино и реальность. Предисловие к «Раковине и священнику». *Из истории французской киномысли. Немое кино 1911-1933*. Москва: Искусство, 1988. 317 с.
2. Вертов Д. Статьи, дневники, замыслы. Москва.: Искусство, 1966. 320 с.
3. Дельоз Ж. Кино. Москва: Ад Маргинем, 2004. 624 с. URL: <http://yanko.lib.ru/books/philosoph/deleuze-cinema-ru.pdf>
4. Ландри Л. Формирование чувствительности. *Из истории французской киномысли. Немое кино 1911-1933*. Москва: Искусство, 1988. 317 с.
5. Евтеева И. В. О взаимодействии киновидов. Санкт-Петербург: Изд-во Рос. ин-та истории искусств, 2011. 154 с.
6. Лотман Ю. Структура художественного текста. *Лотман Ю. Об искусстве*. Санкт-Петербург: «Искусство СПб», 2005. С 14–286.
7. Лотман Ю. Текст в тексте. *Лотман Ю. Статьи по семиотике искусства*. Санкт-Петербург: Академический проект, 2002. С. 58–78.
8. Лотман Ю., Цивьян Ю. Диалог с экраном . Таллинн: Александра, 1994. 144 с.
9. Разлогов К. Е. Искусство экрана: проблемы выразительности. М. : Искусство, 1982. С. 61.

10. Рибалко С., Семенюк С. Особливості візуальної мови українського кіно початку XXI століття. *Results of modern scientific research and development. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference*. Barca Academy Publishing. Madrid, Spain. 2021. Pp. 241-247. URL: <https://sci-conf.com.ua/iv-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskayakonferentsiya-results-of-modern-scientific-research-and-development-28-30-iyunya2021-goda-madrid-ispaniya-arhiv/>.
11. Салынский Д. А. Киногерменевтика Тарковского. Москва: Квадрига, 2009. 576 с.
12. Тодески Ж. Киновыразительность. *Из истории французской киномысли. Немое кино 1911- 1933*. Москва: Искусство, 1988. 317 с.
13. Bresson R. Notes on cinematography. New York: Urizen books, 1997.
14. Ménil, Alain. The Time(s) of the Cinema. *Jean Khalifa (ed.) Introduction to the Philosophy of Gilles Deleuze*. N. Y.; L.: Continuum, 2004. P. 85–104.
15. Pippin R. V. *Filmed Thought: Cinema as Reflective Form*. Chicago, London: The University of Chicago Press, 2020, 271 p.

Допоміжна література

16. Барт Р. Ролан Барт о Ролане Барте / сост., пер. с фр. и послесл. С. Н. Зенкина. Москва: AdMarginem; Сталкер, 2002. 288 с.
17. Безклубенко С. Відеологія. Основи теорії екранних мистецтв. Київ: Альтерпрес, 2004. 213 с.
18. Гайдеггер М. Дорогою до мови / Пер. з нім. В. Кам'янця. Львів: Літопис, 2007. 232 с.
19. Кіноаналітичний семінар «Дивитися Дельоза». URL : http://univertv.ru/video/iskusstvo/kino/kinoanaliticheskij_seminar_smotret_de-leza/?mark=all/
20. Кондрашов В. Кіномова як специфічна система художніх засобів у літературному тексті (з досвіду українських письменників-шістдесятників) . *Питання літературознавства*. 2012. Вип. 86. С. 18-25. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pl_2012_86_4.
21. Лакан Ж. Стадия зеркала и ее роль в формировании функции «Я». *Лакан Ж. Инстанция буквы, или судьба разума после Фрейда*. М. : Логос, 1997. С. 7-14.
22. Лотман Ю., Цивьян Ю. Зарождения кіномови. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/149243519.pdf>.
23. Разлогов К. Э. Новые аудиовизуальные технологии: учебное пособие. Москва : Едиториал УРСС, 2005. 484 с.
24. Рибалко С. Б. Велика хвиля в «Каногава» Кацушіки Хокусая: проблеми інтерпретації твору. *Питання сходознавства в Україні. Матеріали V всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, 19 квітня 2021 р.* Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2021. С. 91-93.
25. Рибалко С. Японізм у контексті авангардних течій. Культура та інформаційне суспільство XXI ст. *Матеріали всеукраїнської науково-теоретичної конференції молодих учених 23-24 квітня 2021 р.* Харків: ХДАК, 2021. С. 397-398.
26. Рибалко С., Вербін О. Фольклорні мотиви в сучасному відеокліпі: візуальна складова. *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects. Proceedings of the 1st International scientific and practical conference*. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2021. Pp. 21-27. URL: <https://sci-conf.com.ua/i-mezhdunarodnaya-nauchnoprakticheskaya-konferentsiya-modern-scientific-research-achievements-innovationsand-development-prospects-4-6-iyulya-2021-goda-berlin-germaniya-arhiv/>.
27. Рибалко С. Б., Мосенцова Д. А. Візуальна мова українського відеоарту: 1992-2000. *The world of science and innovation. Proceedings of the 12th International scientific and practical conference*. Cognum Publishing House. London, United Kingdom. 2021. Pp. 285-290. URL: <https://sci-conf.com.ua/xii-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-the-world-of-science-and-innovation-1-3-iyulya-2021-goda-london-velikobritaniya-arhiv/>
28. Скуратівський В. Л. Екранні мистецтва у соціокультурних процесах XX ст.: Генеза. Структура. Функція. Київ : Поезія, 1997. 224 с.
23. Сидоренко В. Візуальне мистецтво від авангардних зрушень до новітніх спрямувань :

Розвиток візуального мистецтва України ХХ–ХХІ століть / Ін-т проблем сучасного мист-ва ; Акад. мистецтв України. Київ : ВХ [студіо], 2008. 187 с.

24. Тарковский А. А. Уроки режиссуры. Москва: Всероссийский институт переподготовки и повышения квалификации работников кинематографии (ВИППК), 1992. 92 с. URL: http://www.tarkovsky.net.ru/stalker/archive/tarkovsky_uroki.pdf

25. Чміль Г. П. Екранна культура: плюральність проявів. Харків : Крук, 2003. 345 с.

26. Bordwell D. Making meaning: inference and rhetoric in the interpretation of cinema. Cambridge, Mass.: Harvard University Press, 1989. 334 p.

Інформаційні ресурси

- Інтернет-журнал про авторське кіно «Cineticle» – URL: <http://cineticle.com/>
 КіноБаза : сайт про кіно українською. URL : <https://www.hurtom.com/portal/>
 Кіноблог. URL : <http://kinoblog.com/>.
 Кінопортал Cinemator : усе про кіно українською. URL : <https://cinemator.org/>
 Кінопортал про сучасне кіно. URL : <https://kinoyurco.com/>
 Кінопростір : знайди своє кіно. URL : <https://kinoprostir.com/>
 Кіно-Театр. URL : <http://www.ktm.ukma.edu.ua>
 Кінощоденник. URL : <http://kinodnevnik.com/>
 Колекція кіно онлайн. URL : <https://maxeme11979.io.ua/>
 Centre for Visual and Cultural Studies (CVCS), Scotland, Edinburgh. URL : <http://www.eca.ac.uk/index.php?id=691>
 European Audiovisual Observatory – URL: <https://www.obs.coe.int/en/web/observatoire/>